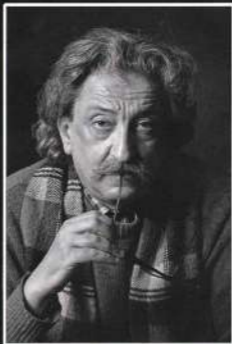
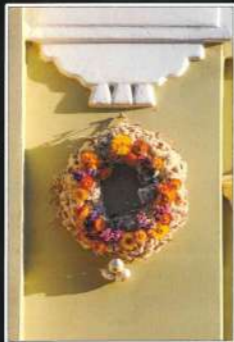
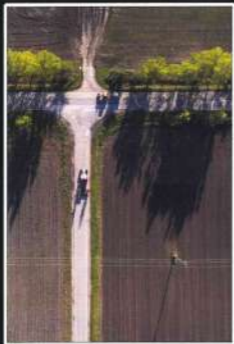

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

јул - август 2021.

Нови Сад

ФОТОГРАФИЈЕ РАЈКО Р. КАРИШИЋ

ИВАЊДАНСКИ ВЕНЧИЋИ / ЛАБУДОВИ
ПЕЈЗАЖИ ДРОНОМ / ПОРТРЕТИ САВРЕМЕНИКА

По целој Војводини, у Бачкој, Банату и Срему, раширен је међу српским живљем, још увек, прастари обичај плетења ивањданских венчића. Плетење венчића од ивањског и другог летњег цвећа представља очувани ритуал дубоких паганских и старословенских корена

Ивањдан (Ивандан, Ивање) , који се поклапа са хришћанским празником Рођења светог Јована Крститеља и Претече (код православних хришћана 24. јуна по Јулијанском, односно, 7. јула по Грегоријанском календару), представља један од најважнијих датума у народном календару свих словенских народа и непосредно је везан за дан летњег солстиција или дугодневнице, а у основи његових ритуалних обичаја налазило се поштовање култу сунца и светлости. У годишњем кругу, овај празник је био симетричан Божићу, као дану зимског солстиција. Најважнији садржаји обреда тог дана представљале су ритуалне радње као што су берба биљака и кићење кућа, дворишта, људи и домаћих животиња зеленилом, одлазак по воду и потапање цветних и биљних венаца и трава, као и паљење и прескакање ватри, са играма око ватре. Ритуали са брањем ивањског цвећа и других биљака представљају један од најсталнијих општесловенских елемената овог обреда, а о берби биља и плетењу венаца на тај дан сведочи мноштво средњевековних извора. Рајко Каришић својим фотографијама које имају естетску и етнографску вредност живо сведочи о одржавању те прастаре традиције везане за Ивањдан, али и о лепоти и разноликости њеног основног садржаја - ивањданског венчића.

(Део текста из књиге - Ивањдански венчићи)

Милан Степановић

Лабуд

Ова елегантна и грациозна птица необично дугог врата главни је јунак многих легенди које се причају генерацијама, са колена на колена. Најпознатија међу њима је она код старих Грка у којој се прича о Зевсу и Леди. Једном приликом Зевс је видео Леду како се купа у реци. Да би јој пришао и заведе Зевс се претворио у белог лабуда. Леда, видевши птицу невероватне лепоте и грациозности, одмах се у њу заљубила, што је Зевсу и био крајњи циљ. Касније, Леда је снала два јајета. Из једног од њих су се излегли близанци Кастор и Полукс, који су постали најсјајније звезде у сазвежђу Близнаца. Из другог јајета се излегла лепа Хелена. Због те Хелене је избио рат за Троју. На северном делу неба постоји велико сазвежђе Лабуда које чини седам сјајних звезда које су распоређене дуж врата и раширених ...крила лабуда

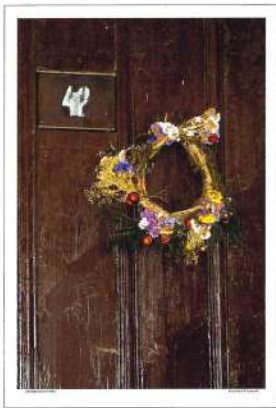
Лабудови су се често спомињали и у нашим народним песмама и причама. Често су били инспирација многих уметника из различитих сфера уметничког деловања. О томе сведочи појам „Лабудова песма“, затим чувена балетска представа „лабудово језеро“ (Петар Илић Чајковски), па бајка „Ружно лаче“ у којој, као и у европској митологији, лабуд симболизује зрелост и довршеност. За појам лабуда се у ...уметности везује алегорија за чистоту

Стицајем природних околности недавно су лабудови били у центру пажње. Наиме, вишедневним дејством ниских температура током јануара 2017. године Дунав је био залеђен као ретко када. Ледене масе покриле су на многим местима целу површину ове велике европске реке. Велика јата лабудова која су се одавно одомаћила на овој реци на Земунском кеју постала су животно угрожена. Дебеле наслаге леда које су оковале обале и реку су ономогућавале нормалну исхрану ових птица... Било је то време када си могао да корчаш по Дунаву и да уживаш у предивном зимском амбијенту који се ретко виђа... И да будеш близу лабудовима и осталим причама које су им се придружиле. Да будеш један од многобројних који су свакодневно долазили, хранећи их дајући свој скромни ...допринос опстанку ових митских бића

Управо захваљујући тим природним околностима пружила ми се несвакидашња прилика да својим фотоапаратом, током мојих обилазак ових птица на Земунском кеју, направим једну фото причу посвећену управо Лабудовима који су, на један својствен начин, испреплитањем својих вратова ...формирали облик срца направивши тако универзални симбол љубави

Моју љубав према овим дивним створењима покушао сам да искажем управо овом књигом у којој је савран само мали део мојих светлости – забележених тренутака дружења са њима док смо, тих ...дана, заједно корчали по Дунаву на Земунском кеју

Рајко Р. Каришић

Ивањдански венчићи

Лабудови са Земунског кеја

МОМЧИЛО МОМЧИЛО БУЈАНОВИЋ

Фото: Радослав Радаковић

КИРИЛ ПАВЛОВ

Фото: Радослав Радаковић

ЈОСИП ЈОВАНОВИЋ

Фото: Радослав Радаковић

МИРОСЛАВ КРЛЕЖА

Фото: Радослав Радаковић

"Уметност није оно што видиш, већ оно што учиниш да виде други,
(Едгар Дега)

Један од најстаријих појмова о уметности јесте Аристотелов мимезис – где је главни циљ уметности опонашање природе али не онакве каква јесте већ каква треба да буде. При стварању уметничког дела примењује метод селекције. То је Рајка у овом случају, као и у циклусу фотографија „Брод из Јерисоса“, довело до потпуне слободе

Све је почело од Рајкове изјаве „стигла ми је нова мала играчка“ - ДРОН, а онда се дигао заједно са њим у висине. Из једне потпуно другачије перспективе, из горњег ракурса, настале су нове фотографије, без објекта или је он негде једва забележен

Фотографску информацију преноси линијом, текстуром, бојом и ритмом са велике висине. Ови ликовни елементи су постали доминирајући. Различити геометријски облици који стварају снажну структуру, доводе Рајка до пуне уметничке спознаје, нас гледаоце препушта машти и могућности проналажења онога шта је уметник фотографисао. Одсутност садржаја, са понегде издефинисаним објектом, уводи нас у игру препознавања и размишљања. Рајко је успео да направи мисаоне фотографије као скуп ликовних елемената без неког великог садржаја. За разлику од фотографија из циклуса „Брод из Јерисоса“, где је прилаз минималистички, овде је све широко и моћно где и себе и нас гледаоце доводи до потпуне слободе

Овим циклусом фотографија Рајко се попео на виши ниво мишљења другачијег виђења објеката и природе око себе. Боја, линија, текстура као главно средство изражавања и нас тера да заვიримо у сопствене емоције, да себе погледамо из друге перспективе

Мала играчка и Рајково оштро око даје нам за право да очекујемо нове циклусе и да уживамо у њима

БАРТУЛА

Рајко Каришић се првенствено појављује у улози фотографа, али ова изложба доказује да слика, независно од медија, најпре настаје у оку и души уметника, али од његових практичних вештина зависи да ли ће бити изведена у реалности управо онако како је предходно настала у уму. Сваки Каришићев портрет забележен светлошћу има свој сопствени живот, своју сопствену причу. Углавном су у питању бисте, крупни кадрови, чије карактере истичу неутралне позадине и маестрално изабрани гестови који живо осликавају идентитет портретисаног. Да би се дошло до таквог решења потребно је уткати у стваралаштво сво своје животно искуство, као што је Ансел Адамс рекао „...фотографисање је процес који прожима многе аспекте фотографа – све слике које су му икад прошле кроз главу, све књиге које је прочитао, сва музика коју је преслушао, све људе које је волео...“

Зато бих се задржала на фотографији мог некадашњег професора Миодрага Миће Јовановића. Биста извајана светлошћу израња из црне позадине. Ухваћен тренутак романтичарске мистерије професора који је тек завршио беседу. Тишина која говори! Његове руке, меланхоличан поглед сакривен иза наочара, nonchalantни прамен седе косе, крајичак усне заустављен после изговорене реченице и тишина. Све је стварно!

На крају, после шетње кроз галерију где су нас дочекала лица људи чији су нам одломци живота делимично познати, можемо себи интимно да одговоримо на питање: да ли је реч о портретима који приказују прави идентитет портретисаног, или је реч о слици пролазног тренутка.

Или је у питању вечност у једном кадру!

Лидија Сеничар, историчар уметности

(Део текста из каталога за изложбу портрета- Моји савременици)

Рајко Р. Каришић

Рођен 05.11.1952. године у Бачком Добром Пољу (општина Врбас) где је стекао основно школско образовање а потом је завршио гимназију „Жарко Зрењанин“ у Врбасу. Дипломирао је на Термоенергетском одсеку Машинског факултета Универзитета у Новом Саду.

Фотографијом је почео да се бави у Фото кино клубу „Машинац“ на Машинском факултету у Новом Саду од априла 1973. године.

До сада је имао преко 100 самосталних изложби, уз учешће на преко две стотине ликовних колонија и саборовања у земљи и иностранству.

Члан је УПИДИВ-а (Удружења примењених уметника и дизајнера Војводине) од 1998. године и УЛУВ-а (Удружења ликовних уметника Врбаса), као и УЛУПУДС-а (Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије), УНС-а (Удружења новинара Србије), Удружења уметника железнице Србије, Уметничког братства манастира Добрун. Био је члан Управног одбора Етнографског музеја у Београду 2013-2014. године. Члан Суда части УЛУПУДС-а у два мандата...

До сада реализовао 135 ауторских фотомонографија и књига за друге уметнике и 20 минимомонографија манастира и цркава Српске Православне Цркве.

За свој свеукупни рад на пољу уметничке и примењене фотографије добио је више десетина награда и признања од којих посебно истичемо: Годишња награда УПИДИВ-а – ФОРМА 18 (2004), више откупних награда Јесењег ликовног салона у Врбасу, Повела „Капетан Миша Анастасијевић“ (2005) на нивоу Војводине, више награда и специјалних признања за фотографију и дизајн календара и пословних планера са темом Војводина, Београд и Србија (2008, 2010, 2011, 2013)...

Добитник је Вукове награде Културно-просветне заједнице Србије за 2010. годину, Годишње награде УЛУПУДС-а за 2011., Октобарске награде града Врбаса за 2012. годину, Награде за животно дело УЛУПУДС-а, 2013. године, Златна Форма 22 УПИДИВ-а за 2014. годину за уметничку фотографију као и Треће награде на међународном бијеналу акварела у минијатури у Мађарској. Добио је Плакету „Капетан Миша Анастасијевић“ на нивоу Србије за 2011. годину, Награду за фотографију на Октобарском ликовном салону у Врбасу 2018. године као и награду „ГРАН-ПРИ“ за фотографију на 21. Сремскокарловачком новогодишњем ликовном салону 2019. године, затим, Прву награду за серију акварела на Ликовној колонији цртежа и акварела у Сремским Карловцима 2021, Награду за фотографију на Пролетном ликовном салону у Врбасу 2021, Награду града Београда „Деспот Стефан Лазаревић“ за 2020. годину, ЗЛАТНИ БЕОЧУГ КПЗ Београда за 2020. год...

У претходном периоду од 49 година континуалног бављења фотографијом донирао је око 800 опремљених фотографија манастирима Хиландар, Студеница, Бођани, Велика Ремета, затим Општој болници и Дому здравља „Вељко Влаховић“ у Врбасу, Академском хору „Глинка“ из Санкт Петербурга и Гимназији „Жарко Зрењанин“ у Врбасу поводом прославе 210 година постојања, комплетну изложбу од 70 фотографија „Добро дошли кући“ РТС-у, 10 фотографија на платну Удружењу МУЛТИАРТ из Врбаса, 30 фотографија на папиру Специјалном резервату природе „Засавица“...

Живи и ствара у Београду.

Контакт адреса аутора:

11030 Београд, Улица Бреза 7

Телефон: +381 65 501 46 88

E-mail: karisic@gmail.com

Издавач: АРХИВ ВОЈВОДИНЕ, 21000 Нови Сад, Жарко Васиљевића 2а, Телефон: +381 21 48 91 800

За Издавача: др Небојша Кузмановић, директор

Репродуције, припрема за штампу и дизајн каталога: Рајко Р. Каришић

Тираж: 200 примерака